

על קושיא הלכתית מובהקת: "אין זה נולד, דדרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול...!".

ודוקא זהו קנה המידה למדוד בו את אמיתת הדרך, פעם בחן פילוסוף, במה אפשר להוכיח שישנה מציאות. אולי הכל חלום הוא? דמיון ולא מציאות? ומצא, כי ההוכחה היחידה היא מעצמו ומחשבתו: "אני חושב, לכן אני נמצא" על דרך זו אומר אני, כי הבחינה היחידה על אמיתת דרך החיים היא ההשפעה והרושם שאני קובע בפנימיותי. רואה אני, כי כל כוח מכוחותי בא על מקומו, וכי אני "עולה", אני עם גופי ונפשי מתרומם, אני נהי' עולם מלא, נוצרה בקרבי עמקות וגדלות, ולא שאני מקבל מדים וצובעים אותי בצבע מסוים, ותוך תוכי אני נשאר אותו האני – היא היא ההוכחה החותכת כי זוהי דרך האמת. ובדיוק זהו מה שמצאתי בתורה.

ג. ואין כאן שאלה של "עליונות שכלית ומוסרית", כפי שאתה כותב, כלומר אותו אדם, רק רמה יותר גבוהה בשכל ומוסר. באדם גדול מתגלה סוג אחר של מין האדם. – גם זהו שטח עצום. ואני כותב רק ברמיזה ובקיצור במקום שהי' צריך לכתוב ספרים כי צריך לסגל לעצמו אבחנה בזה, מהו ומיהו אדם גדול, אדם קטן, אדם מושלם ואדם שיש לו מעלות אבל בעצמותו אינו מושלם.

"לעולם ירוץ אדם לקראת מלכים, שאם יזכה, יראה מה בין מלכי ישראל ומלכי עכו"ם" (ברכות). ולא רק "מלכי ישראל ומלכי עכו"ם". כי מאן מלכי-רבנן. כלומר: אם יזכה, יקבל אבחנה מה בין גדולי ישראל ובין גדולי האומות – אין אלו "הרגשות", ח"ו. כאמור, הי' צריך לכתוב ספרים על זה, והי' זה גילוי עיניים ממש. ויש קוים ברורים איך להסתכל ובמה למדוד גדלות וקטנות, השלמה וסתם-מעלה. אך, תסלח, אין בכוחי להאריך במסגרת מכתב זה, ואקווה שתדון אותי לכף זכות. אינני מתחמק, אדרבה. אך אין הזמן והמסגרת מספיקים.

מרן הסבא מקלם זצ"ל אומר: "דרבין סובר, כי מוצא האדם מן הקוף. הרי דרבין הי' מוכרח לומר ככה, כי הלא לא ראה את ר' ישראל סלנטר זצ"ל. אני ראיתי את ר' ישראל סלנטר זצ"ל, ראיתי "אדם" וכך אני יודע, כי אין מוצא האדם מן הקוף..."

ככה אני אומר: אני ראיתי את אדמו"ר הגה"ח ר' ירוחם זצ"ל, לכן אני יודע

כי אין מוצא האדם מן הקוף...